

Gransanger

”Tjif-tjaf, tjif-tjaf, tjif-tjaf”.

Når denne sang lyder i haven eller i skoven en kølig dag i slutningen af marts, så ved man, at foråret er indtruffet. Gransangeren er kommet.

”Tjif-tjaf” – en ganske enkel sang, som Gransangeren gentager i en uendelighed. Men til gengæld også en sang, der er særdeles nem at lære – og huske til næste forår. Og en sang der gør den nem at adskille fra dens nære ”fætter” Løvsangeren, som den ellers kan være svær at adskille fra i felten. Løvsangeren har en helt anden melodisk, melankolsk faldende sang, der giver mindelser om svenske forårsagtige birkeskove.

Gransangeren er som regel den af de små sangere, der kommer først tilbage fra vinterkvarteret. Og ikke så underligt – den skal ikke flyve så langt. Mens mange af vore øvrige sangfugle holder vinter i Afrika syd for Sahara, nøjes Gransangeren, sammen med Munken, at tage vinterophold i Middelhavsområdet – det vil sige det sydligste Europa og nordlige Afrika. Af samme grund kommer Munken også tidligt tilbage, og kan også høres omkring månedsskiftet marts/april. Enkelte Gransangere kan endog vælge at blive i Danmark vinteren over – især i disse milde vintre. Jeg har i denne vinter på DOF-basen bemærket at en Gransanger har holdt til i Nykøbing Falster meget af vinteren. Og i januar 2020 havde jeg selv fornøjelsen af en Gransanger i ellesumpen ved Sandbjerg Sø, hvor den brugte tiden på at tage pollen på tidligt udsprungne pileblomster.

Navnet Gransanger er i øvrigt ikke specielt retvisende. Gransangeren er nemlig ikke særligt knyttet til granskove. Resultater af punkttællinger viser, at den er særdeles alsidig i valget af biotop. Jovist findes den i nåleskoven, men den kan lige så vel findes i løvskov, blandingsskov, haver, krat og alle mulige andre skovtyper. Det er dog ikke så underligt, at den har fået navnet Gransanger. Fuglen indvandrede nemlig til Danmark efter tilplantningen af det jyske hede med granplantager i 1800-tallet. Inden da fandtes den ikke her i landet, så Gransangeren har virkelig erobret nyt terræn og er blevet en vidt udbredt ynglefugl over hele landet.

Gransangeren bygger især sin rede på fugtige, ufremkommelige steder i underskoven. Den har især forkærlighed for stedsegrønne vækster som unge graner, brombærkrat, høje græstuer og lignende. Dette skyldes, at Gransangeren kommer så tidligt på foråret, at de fleste planter i underskoven endnu ikke er sprunget ud – og derfor ikke ville give meget skjul for reden. Reden bygger den af blade, græs og lignende og udruger sine 5 til 7 æg.

Efter at ungerne er fløjet fra reden har vi stadig fornøjelse af Gransangeren meget af efteråret. Helt hen i oktober og starten af november kan man se de små, grå sangere vimse rundt i underskov og buske på jagt efter de sidste insekter – og de kan heldigvis også kendes på stemmen her – denne gang ikke på ”tjif-tjaf-sangen”, men på kaldet – et melodisk, stille ”tjuit”, som fanger ens opmærksomhed, og man kommer til at tænke på, om den ikke snart skal af sted til Middelhavet.

Gert Fahlberg